

tett módon – az adott tárgykör tipikus problémáit emeli ki az egyes ügyek kapcsán. Az ilyen módon kialakult válogatás kétségkívül igen elmélyült és jelentős ítélkezési tapasztalatot tükröz, ami abban is jelentkezik, hogy az egyes tárgykörökhöz kiválasztott ügy jól sűríti a hangsúlyozni kívánt jogtétel mögött meghúzódó tényállások lényeges elemeit. Ez különösen szépen mutatkozik meg a rendes és rendkívüli felmondás indokolásával (annak jogszerűségével) kapcsolatosan kiválasztott ítéletek esetében.

A szerző (szerkesztő és válogató) által kiválasztott ügyek az utóbbi évek bírói gyakorlatából valók, elsősorban az ezredfordulót követő időszakból, ami jelentősen növeli a kötet aktualitását (és minden bizonnyal időtállóságát is).

A egyes ügyek feldolgozása során a Legfelsőbb Bíróság által kifejtett tétel közlését követően a jogvita tárgyát és tényállását tömören, ám a lényeges elemeket feltüntetve foglalja össze a szerző, majd az aló fokú bíróságok álláspontját és végül a Legfelsőbb Bíróság álláspontját ismerteti. Az összegzések az adott ügyre vonatkoznak, nem általános jogtételek rögzítését célozzák.

A kötet, illetve minden bizonnyal a sorozat más darabjai is szép sikerre számíthatnak a jogalkalmazók körében.

Berke Gyula

A munkajog nagy kézikönyve¹

A Complex Kiadó Meritum sorozata munkaügyi kötetének átdolgozott, hatályosított, második kiadása a közelmúlban jelent meg. A Breznay Tibor lektorálta sokszerzős kötet a munkaügy legfontosabb témáit veszi sorra, szűk értelemben vett munkajogi területek mellett (mint például a jogviszony tana) tárgyalja a gyakorlat számára kikerülhetetlen, kapcsolódó territóriumokat is, egyebek mellett a munkaügyi ellenőrzést, munkavédelmet, stb. Mind egyéni, mind kollektív intézményeket vizsgál, az előbbire helyezve a hangsúlyt.

A piacon jelenlévő kommentárokhoz viszonyítva a kötet két tulajdonsága szembeötlő: a tekintélyes terjedelem, illetve a szerzők nagy száma. Ami a terjedelmet illeti, az alkotók láthatóan arra törekedtek, hogy teljes körűen tárgyalják mindazokat a problémákat, melyekkel a munkáltató, a HR-munkatárs, vagy a jogász szembesülhet. Az 1600 oldalas munkajogi meritum jól kezelhető kézikönyv. A megfelelő tematika, a lapok szélén szereplő indexszámok, a színes tipográfia, valamint a folyamatos kereszthivatkozások segítségével az olvasó megismeri a rendszerét, gyors választ találhat kérdéseire.

A szerzők nagy számát illetően elmondhatjuk, hogy minden témáról a szűkebb terület szakértője értekezik. Tizenhat, a munkaügy területén tevékeny elméleti és gyakorlati szakember: Brehószki Márta, Büki Renáta Blanka, Dihén Lajosné, Dudás Katalin,

¹ A munkajog nagy kézikönyve (Meritum). Gyulavári Tamás et al.; lektorálta: Breznay Tibor; Budapest, 2008, Complex, 1697 p.

Fodor T. Gábor, Funtig Zoltán, Füsthy Zsolt, Gyulavári Tamás, Hajdú József, Handó Tünde, Kulisity Mária, Molnárné Nagy Ágnes, Molnár Mihályné, Nacsá Beáta, Rűz Molnár Krisztina, Varga László tapasztalatai gazdagítják a kötetet. Az egyes fejezetek, címek stílusa (pontosan a szerzők tekintélyes számának köszönhetően) kissé heterogén, azonban a következetesen végigvitt szerkezet komplex egésszé formálja a kötetet.

A kiadvány érdemei közé tartozik közérthető, egyúttal szakszerű munkajogi nyelvezete. A jogszabály ismertetését példák követik, a jobb megértést, értelmezést áttekinthető táblázatok segítik, és természetesen nem hiányoznak az egyes témákhoz kapcsolódó iratminták sem. Az olvasó gyakorlati tanácsokat kap, felhívják figyelmét a legfrissebb jogszabály-változásokra, a vonatkozó bírói gyakorlatra. A könyv számtalan esetben weboldalakra irányít, melyekre látogatva utánanézhethetünk azon kérdéseinknek, melyek a terjedelmi korlátok miatt nem kerültek-kerülhettek részletes kifejtésre. Csak az elismerés hangján szólhatunk arról, hogy a kiadó különleges szolgáltatásként biztosítja a jogszabály-változások online követését.

Tartalmát tekintve a kötet a versenyszférára vonatkozó munkajogi jogszabályokat (törvények és végrehajtási rendeleteik), illetve az azokhoz kapcsolódó gyakorlatot öleli fel. A kiadvány szerkezete jól áttekinthető, 13 részre tagozódik. Ezek: I. A munkaviszony létesítése, II: A munkaszerződés módosítása, III: Speciális foglalkoztatási formák, IV: A munkavégzés szabályai, V. Munkavédelem, VI: Munkaidő, pihenőidő, VII: A munka díjazása, VIII. Szociális juttatások, IX. A munkajogi kártérítési felelősség, X. A munkaviszony megszűnése és megszüntetése, XI: Kollektív munkajog, XII: A munkaügyi vita, valamint XIII. A munkaügyi ellenőrzés.

A munkaviszony létesítése címet viselő I. rész mindenekelőtt meghatározza a munkaviszony fogalmát. A munkaviszonyra vonatkozó általános szabályok tárgyalása után a munkaviszony alanyait, illetve a munkaviszony létesítését megelőző eljárásokat, a munkaviszony létesítésének szabályait tárgyalja. Javaslatokat, iratmintákat találunk a munkaszerződés elemeire nézve. Hasznos a foglalkoztatáshoz nyújtott támogatásokat leíró fejezet (pl. START program, prémiumévek program). A 2008. október 1. óta bekövetkezett változások ez esetben is online követhetők nyomon. A II. rész a módosulás és módosítás eseteit, illetve azokat a változásokat (tényállásokat) tárgyalja, melyek nem igényelnek munkaszerződés-módosítást. Szintén itt kerül elemzésre a munkáltató személyében bekövetkező jogutódlás, melynek áttekintését igen gazdag példatár segíti elő.

A speciális foglalkoztatási formákat tárgyaló III. rész az atipikus jogviszonyok közül a munkaerő-kölcsönzést, a távmunkát, a közigazgatási szerveknél foglalkoztatott munkavállalók munkaviszonyát, az alkalmi munkavállalói könyvvel történő foglalkoztatást, a bedolgozók jogviszonyát, az egyéni és társas vállalkozást, az önálló kereskedelmi ügynöki jogviszonyt, a segítő családtag, valamint a szövetségi tag jogviszonyát vizsgálja. Megemlítendő, hogy e rész kitér a kevésbé gyakori formákra is, vizsgálja például az ösztöndíjas foglalkoztatást, a sportolók és a nevelőszülők jogviszonyát.

A munkavégzés szabályai címet viselő IV. rész a munkajogviszony tartalmát, vagyis a felek jogait és kötelezettségeit tárgyalja. Az ittasság munkahelyi ellenőrzése mellett olyan aktuális témákra is kitér, mint a mobbing. A jobb megértést itt is áttekinthető táblázatok segítik.

Az V. rész a munkavédelemmel kapcsolatos fogalmakat tisztázza, illetve a felek kapcsolódó jogait és kötelezettségeit részletezi, kitérve a munkavállalókkal való kapcsolat,

együttműködés formáira és a munkavédelemmel összefüggő egyéb eljárásokra, a munkavédelmi hatóságok hatáskörére, valamint a jogorvoslati szabályokra.

Külön fejezetet szentel a kötet a munkaidő és a pihenőidő szabályainak (VI. rész). Ez, akárcsak a következő, a munka díjazásáról értekező VII. rész nagy segítséget nyújt a munkajog talán két legszövevényesebb területének áttekintésében. A munkabérhez kapcsolódóan a kötet ismerteti a bér fogalmát és fajtáit, a minimálbérre vonatkozó szabályokat, s kitér a besorolás, a költségek megtérítése, az egyenlő bérhez való jog, valamint a munkabér védelmének témakörökre.

A VIII. szociális juttatások címet viselő részben az olvasó megismerheti a munkáltató által adható, illetve a szociális biztonsági rendszer keretében biztosított juttatások rendszerét. Számos példával illusztrált a felek kártérítési felelősségét részletesen tárgyaló, gyakorlatorientált IX. rész. Minden bizonnyal nagy érdeklődésre tart számot a munkaviszony megszűnését és megszüntetését tárgyaló X. rész is. A kötet itt a jogszabály mellett gazdag esetjogot ismertet, s ugyancsak felhívja a figyelmet a szabályszerű eljárásra, illetve az egyes munkavállalói csoportokra vonatkozó eltérő szabályokra.

A XI. rész a kollektív munkajog területére kalauzolja az olvasót. Tárgyalja az országos érdekegyeztetést, a szakszervezetek jogállását. Hasznos ismereteket nyújt a kollektív szerződésben megengedett eltérések tárgyalása. A napjainkban gyakori sztrájkok miatt különös aktualitást nyer a sztrájkjal foglalkozó fejezet. A munkavállalói részvétel egyes formái közül az üzemi tanácsról nyújt részletesebb képet, de megemlíti más lehetőségeket is (pl. felügyelő bizottság). Természetesen nem marad el az európai üzemi tanács intézményének bemutatása sem.

A munkaügyi vita címet viselő XII. rész többek között a munkaügyi viták feloldásának módjait taglalja. A munkaügyi per áttekinthető leírása mellett keresetlevél és külzet mintát, valamint a gyors ügyintézését megkönnyítő tanácsokat kap az olvasó. A záró XIII. részben kaptak helyet a munkaügyi ellenőrzéshez kapcsolódó feladatok. A sok módosuló szabály miatt e fejezetnél is érdemes igénybe venni az online követést.

Összefoglalóan elmondható, hogy a kötet összeállítása során az alkotók sikerrel vették figyelembe az eltérő felhasználói igényeket és érdeklődést.

Kajtár Edit

Runggaldier, Ulrich: Grenzen der Regelungsbefugnis der Kollektivvertragsparteien, Das Recht der Arbeit, 2008, Dezember, 58. Jahr, Heft 316.

A szerzőnek az Osztrák Munkajogi és Szociális Jogi Társaság 2008. évi (szokásosan) Zell am See-ben megtartott ülésén elhangzott előadását közli a vezető osztrák szakfolyóirat. Figyelemre méltó a társasági ülés témaválasztása is: ahogy napjaink magyar munkajogában általában, úgy az osztrák munkajogban is alapvető (elméleti és gyakorlati) kérdéssé vált, illetve tulajdonképpen ilyen kérdés maradt a gazdasági és társadalmi körülményekkel adekvát kollektív szerződéses szabályozás kialakításának lehetősége, az ezzel összefüggő elméleti alapkérdések és tételes jogi, valamint jogalkalmazási problémák. A szerző